

Oproep dubbele Witrik

Al jaren doen we onderzoek naar de vruchtbaarheid van de dubbele "witte" Witrik. Het lijkt er sterk op dat de vruchtbaarheid van deze homozygote dieren minder is dan die van de "gewone" Witrik. Dat is heel erg jammer omdat deze fokzuivere Witriksen bij een paring met een bont dier theoretisch altijd een Witrug produceren.

Een dubbele Witrikstier zou uit bonte koeien veel mooie Witriksen kunnen verwekken. We moeten dan wel zeker zijn van een goede vruchtbaarheid. Voor de veehouder zou een vruchtbare dubbele Witrikvaars ook erg helpen in de Witrikfokkerij. Wij zijn hiervoor op zoek naar enthousiaste Witrikfokkers, die met hun vruchtbare dubbele Witrik willen helpen om een dubbele Witrik te fokken die ook vruchtbaar is. Deze dieren zouden ingezet kunnen

worden om de Witrikfokkerij een extra impuls te geven.

Via dit bericht willen wij u vragen of u in uw veebeslag een witte Witrik heeft waarvan u weet of vermoedt dat het dier homozygoot oftewel fokzuiver is voor de Witrugaftekening. Deze dieren hebben dus altijd 2 Witruggen als ouders.

Heeft u zo'n dier, Holstein of oud type, laat het ons dan weten. Graag hebben we er zo veel mogelijk informatie over. Afstamming is belangrijk en als er productiegegevens bekend zijn is dat heel mooi. In de hobby-houderij gaat het vooral om afstamming en het liefst zo veel mogelijk generaties.

Dubbele Witrik kalveren

Dieren die hiervoor in aanmerking zouden komen, worden met haarmonsters

getest om te zien of ze homozygoot zijn. Is dit het geval dan zullen we u vragen deze koe te insemineren met sperma van een Witrikstier. De kans op een dubbel Witrikalf uit deze paring is 50%, de andere 50% is een gewone Witrik. De dubbele Witrik kalveren zullen worden gevolgd om te zien of ze vruchtbaar zijn. Hopelijk kunnen we zo een of meerdere lijnen opzetten met Witriksen waar de vruchtbaarheidsproblemen afwezig zijn.

Voor het melden van uw dieren of verdere vragen kunt u contact opnemen met Jan Fred Nijman op 06 51 255 123 of per mail via stichtingdewitrik@gmail.com

Alvast hartelijk dank voor uw medewerking.

Van de voorzitter

Zo maar een verjaardag van één van m'n dochters. Het huis vol jonge mensen van zo rond de 20. De meesten vinden het leuk om even naar de beesten te kijken en zo'n mooi Witrikalf vindt je niet overal.

Als we bij de koeien staan zegt een van de jongedames: "Ik weet niet of ik dit kan vragen maar wat ga je er mee doen?" Ik schrok een beetje van de situatie want klaarblijkelijk was de vraag al een beetje taboe en ik voelde bij mezelf de aarzeling om te zeggen; "We houden ze een paar jaar en dan eten we ze op."

Beperkt aantal dieren

Uiteindelijk heb ik haar dat wel verteld en ook uitgelegd dat als we ze niet opeten, we er ook niet meer mee kunnen fokken omdat we maar een beperkt aantal dieren mogen houden. Ze begreep het antwoord wel maar bleef het toch treurig vinden. Dat is op zich wel begrijpelijk en ook zeker geen probleem, het was een bijzonder aardige meid en ik kan het wel waarderen dat iemand om een beest geeft.

Waar ik me zorgen over maak, is dat deze discussie niet meer openlijk gevoerd kan en/of mag worden. De landbouw zelf en ook de verdere verwerking van voedsel is aan het oog onttrokken en vindt plaats op grote schaal en in streng afgesloten bedrijven. Het meeste nieuws uit deze fabrieken is negatief, voedselschandalen, fraude en onverantwoorde productie methoden. Terwijl we met z'n allen door gezonde voeding en steeds betere medische zorg steeds ouder worden. Door de schaalvergroting verliest de burger haar contact met de voedselproductie en "onbekend maakt onbemind".

We bevolken in 2050 met 9 miljard mensen en die moet de landbouw

(of een laboratorium) te eten geven. Toen ik op school zat (inmiddels ook al weer 40 jaar geleden) was dat 3 miljard. Een verdrievoudiging in een half mensleven.

We komen, zeker in de drukker bevolkte gebieden, een beetje klem te zitten. En wat doet de zich almaar vermenigvuldigende mensheid? Die wijzen met de vinger naar de landbouw, notabene hun eigen voedselbron. Het produceren van mest vindt men vies en crimineel, toch zijn daar wel alle zandgronden in Nederland vruchtbaar mee gemaakt.

Onze koeien zijn de veroorzakers van broeikasgas? Kan iemand mij uitleggen waarom onze koeien daar de schuld van moeten krijgen? De rundveestapel in Nederland is sinds 2000 met ruim 3% gedaald en de uitstoot van broeikasgassen neemt toe. Niet logisch toch? We zullen er met zijn allen over moeten praten wat we met onze ruimte en ons milieu gaan doen. Er moet een goed onderbouwde discussie ontstaan over hoe wij en zeker de generaties na ons op deze wereld met elkaar verder moeten. En dan niet verzanden in enorme idealen maar kleine en haalbare stappen zetten. Ook kleine beetjes helpen in de goede richting. En zeker zullen er hier en daar dingen moeten veranderen die we niet leuk gaan vinden maar wat is daar nieuw aan. Deze wereld moet nog miljoenen jaren mee!

Ik heb zeker niet de wijsheid in pacht en de oplossing heb ik zeker niet paraat. Wij als Witrikliefhebbers dragen bij aan de biodiversiteit en aan een mooier Nederland. Dat is in ieder geval een heel klein stapje in de goede richting. Er moeten er nog vele volgen. Een hele fijne zomer, hij is in ieder geval met mooi weer begonnen.

Jan Fred Nijman

ER WAS EENS EEN BOER UIT TERNEUZEN,
ZIJN PROBLEEM DAT WAS DE STIERKEUZE,
PER KLEUR HAD IE WEL EEN KOE OF DRIE,
EEN REKENING VAN IEDERE 'KA.IE'.
DE KLEUREN PRACHT IN ZIJN KOEIEEN
WAS REUZE.

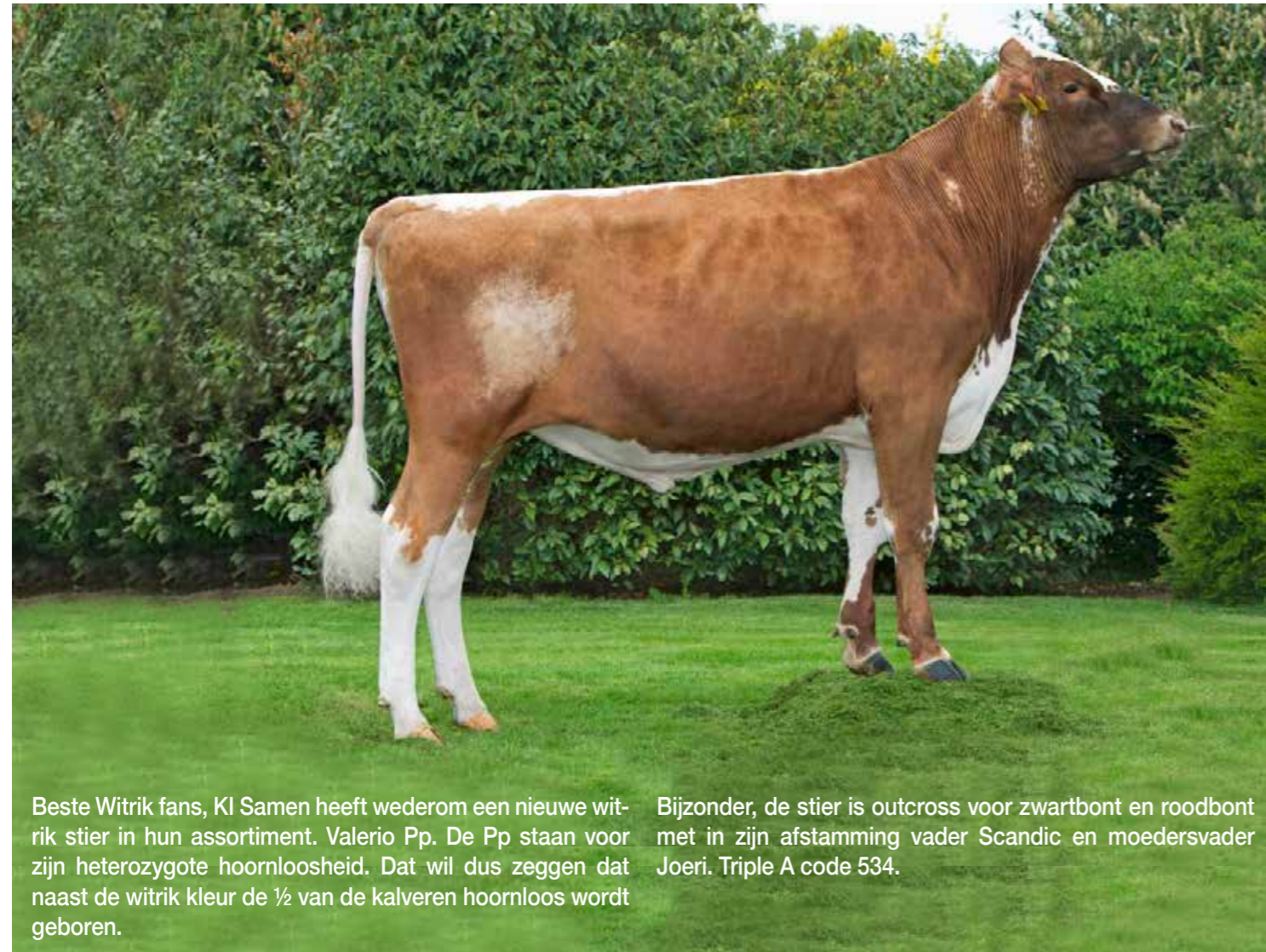
Secretariaat
Barend Wouters
Prinsenweg 30
3862 PW Nijkerk
stichtingdewitrik@gmail.com
☎ 06-12 96 11 71

Vanuit het bestuur van de stichting de Witrik wensen wij u een hele fijne zomervakantie

Een nieuwe Witrikstier

Beste Witrik fans, KI Samen heeft wederom een nieuwe witrik stier in hun assortiment. Valerio Pp. De Pp staan voor zijn heterozygote hoornloosheid. Dat wil dus zeggen dat naast de witrik kleur de 1/2 van de kalveren hoornloos wordt geboren.

Bijzonder, de stier is outcross voor zwartbont en roodbont met in zijn afstamming vader Scandic en moedersvader Joeri. Triple A code 534.

Witrikdag 2019

Voor de jaarlijkse witrikdag waren we dit jaar te gast bij het rundveemuseum Aat Grootes in het Noord Hollandse Aartswoud. Het aantal deelnemers was met 20 aan de kleine kant, voor sommigen was de afstand naar en plaats zo ver in het noordwesten van het land misschien een bezwaar.

Het rundvee museum is gevestigd in een oude boerderij. Doordat het tevens zorgboerderij is, kan de exploitatie sluiten worden.

We werden welkom geheten door Meindert Nieuwenboer, de ambassadeur van het museum. Vervolgens gaf Witrik-voorzitter Jan Fred Nijman een overzicht van de actuele zaken bij onze stichting. Het aantal leden is tamelijk stabiel, zo rond de 100. Het aantal is nu 94. Het ledental vraagt wel aandacht, omdat er langzamerhand mensen afhaken vanwege leeftijd. De meeste eigenaren van witriksen zijn hobbyisten, die maar een paar dieren houden. Dat geldt zeker voor het oude type. Er zijn wel meer witriksen op melkveebedrijven, maar die zijn lang niet allemaal als witrik geregistreerd.

Protocol voor het keuren

Wat de fokkerij betreft is de fokkerijcommissie begonnen met keuringen en bedrijfsbezoeken, waarbij de bedrijven

regelmatig bezocht zullen worden. Er komt een protocol voor het keuren van witriksen van het oude type, ten behoeve van opname in het paraplubestand zeldzame huisdierrassen.

Voorlopig gaan we ons als witriksen niet profileren als ras, dat ligt te moeilijk. De witrikstichting gaat in samenwerking met het Centrum Genetische Bronnen Nederland (CGN) een project starten voor onderzoek eigenschappen van z.g. dubbele witriksen.

Na deze mededelingen was het woord aan Mira Schoon, voor een kijkje in de keuken van SZH. Deze presentatie wordt in een apart artikel weergegeven.

Origineel Nederlandse rassen

Na de lunch volgde een bezichtiging van de veestapel in de weide. Het Rundveemuseum heeft runderen, schapen, geiten en kippen van origineel Nederlandse rassen. Bij de koeien zijn alle rassen vertegenwoordigd, van Heidekoe tot Blaarkop. Natuurlijk ontbreken de witriksen niet.

Ontwikkeling KI in Nederland

Als afsluiting van de dag kon alvast de zomertentoonstelling worden bekeken. Die is dit jaar gewijd aan de ontwikkeling van de KI in Nederland, met als titel: "Alles uit de kast voor een kalf". Wij waren juist op de dag voor de opening van deze tentoonstelling als gast bij het Rundveemuseum.

Het was goed elkaar weer eens te ontmoeten.

Kijkje in de keuken van SZH

Presentatie van Mira Schoon bij de Witrikdag 2019

De Stichting Zeldzame Huisdierrassen is een overkoepelende organisatie voor het behoud van zeldzame rassen in Nederland. De doelstellingen kunnen als volgt worden weergegeven:

- Ondersteuning van rasverenigingen
- Educatie
- Kennisuitwisseling
- Belangenbehartiging ten behoeve van behoud van zeldzame rassen

Er is samenwerking met diverse instellingen uit het hele veld op het gebied van zeldzame rassen en behoud van levend erfgoed. Het totaal aantal rassen binnen de stichting is 90. Er is een team, bestaande uit Nonja Remijn, Mira Schoon (part time) en Linette Mak (speciaal voor projecten). Daarnaast zijn er veel vrijwilligers in het veld werkzaam. De SZH staat voor het belang van behoud van oude rassen, met als aandachtspunten identiteit, vitaal platteland en behoud van diversiteit, in ras en smaak. De SZH werkt ook mee aan sequentie van DNA-patronen voor onderscheid en eigenschappen van de verschillende rassen. Dit laatste is ook van belang in het kader van de nieuwe fokkerijverordening van de Europese Unie, met de bijbehorende omschrijving van raszuiverheid.

De SZH heeft ook een sleutelfunctie in het z.g. paraplubestand, waarin dieren worden ontzien bij het ruimen bij uitbraken van besmettelijke ziektes. Dit kan bij een uitbraak van levensbelang zijn voor het voortbestaan van een zeldzaam ras.

"Levend Erfgoed Loont!"

Eind 2018 waren 9400 runderen "gevlagd" in dit paraplubestand, waarvan ongeveer 60 witriksen. In de nabije toekomst zullen ook witriksen worden gevlagd op basis van de bedrijfskeuringen, waarmee recent een aanvang is gemaakt. Daarnaast zullen houder van witriksen moeten worden aangeemoedigd zelf dieren aan te melden voor opname.

De SZH doet ook aan promotie en is aanwezig bij diverse manifestaties en tentoonstellingen onder het motto: "Levend Erfgoed Loont!". Verder is er regelmatig platformoverleg met diverse groepen, per diersoort. Voor runderen gebeurt dit onder de noemer Kleine Fokkerij Groeperingen.

Programmatische activiteiten van SZH vinden plaats via Erkende Erfgoed Centra, Erkende Educatieve Centra en Zeldzaam lekker, waarbij producten van zeldzame huisdieren worden gepromoot.

Dit alles onder het motto: Vee van eigen bodem, het behouden waard.

Terwijl de melkveehouderij in zwaar weer zit en de wereld schreeuwt om verduurzaming, loopt een deel van de oplossing in de Friese Wouden. Namelijk de koe van vroeger.

Vader Arnold en dochter Pytsje van der Veen fokken witriksen van het ouderwetse Fries-Hollandse type. Die 'groene' koe is te herkennen aan de streep over de rug. Ik ben niet zo van de stamboeken. Een koe die me goed dient, daar ben ik tevreden mee. En ik wil niet alles weten.

Stel, ze heeft een laag vetgehalte in de melk en het is een prachtige koe, dan zou een ander haar weg doen.

Ik niet, een koe is voor mij een koe, als ik haar mooi vind is het klaar. Nee, ik denk ook niet dat ik een ondernemer ben, is Arnold van der Veen stellig over zijn liefde voor ouderwets Fries-Hollands melkvee met de witrik aftekening.

ALS IE NOU MAAR EEN STIER ZOU BEZITTEN,
DAT WAS DE KWESTIE DIE HEM STEEDS
MAAR VERHITTE.
BONTE KOEIEN MET GERUGGELDE KINDEREN,
DAN ZOU DE KLEURENCHAOS NIET HINDEREN.
HIJ ZOEKT NU AL JAREN EEN
"DUBBELE WITTE".